

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36000922	IES María Soliño	Cangas	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Bacharelato	Coro e Técnica Vocal II	2º Bac.	4	116

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	4
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	7
4.1. Concrecións metodolóxicas	21
4.2. Materiais e recursos didácticos	22
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	23
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	24
6. Medidas de atención á diversidade	25
7.1. Concreción dos elementos transversais	25
7.2. Actividades complementarias	27
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	27
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	28
9. Outros apartados	28

1. Introducción

O canto é desde os inicios da humanidade un dos modos de expresión artística. Cantar é connatural ao ser humano, e a voz é o instrumento con maior capacidade expresiva.

A práctica do canto e do coro permítelle ao alumnado poñer en práctica os diferentes estilos musicais a partir dunha achega emocional e comunicativa coas compañeiras e compañeiros logrando uns obxectivos colectivos, e dunha forma máis sinxela que coa práctica instrumental, xa que cantar é innato ao ser humano. A través do coro podemos experimentar diferentes manifestacións culturais, trasladar á práctica contidos musicais, destrezas e actitudes traballados en cursos anteriores e interpretar unha gran variedade de pezas de diferentes períodos históricos, culturais e estilísticos.

Cantar tanto individualmente como en grupo é unha actividade motivadora e beneficiosa para a saúde física e mental, pois favorece a postura corporal, a capacidade pulmonar, a memoria, mellora as relacións sociais, crea empatía e conciencia de grupo, ademáis de axudar a desenvolver a perseveranza, disciplina, esforzo, constancia e fortalecer a autoestima.

A materia de coro impártese en dous cursos, de modo que o desenvolvemento dos obxectivos do currículo será progresivo, e moitos dos contidos aprenderanse por primeira vez no primeiro curso, repetíndose neste segundo curso, pois as destrezas musicais conteñen unha parte importante de repetición para contribuir ao seu afianzamento.

O seu carácter é eminentemente práctico en ámbolos dous cursos desenvolvendo e mellorando a través de dita práctica a habilidade de interpretar a través da voz e do corpo, traballando un repertorio extenso e variado, co que melloraremos a escoita activa, a respiración, fonación, a resonancia vocal e os hábitos posturais e movementos que acompañan ao canto. Así esta materia pola súa natureza práctica e grupal, é idónea para combinala con outras nas que tamén se cultivan destrezas musicais, vocais, corporais ou de planificación e xestión de proxectos artísticos.

A materia aparece deseñada no currículo a partir de catro obxectivos, vinculados cos obxectivos da etapa e coas competencias clave previstas para bacharelato. Estes obxectivos estimulan o hábito de escoita do alumnado, afianzan o seu criterio estético, facilitan o desenvolvemento da técnica vocal, do traballo grupal, e reforzan a comunicación, a autoestima e autoconfianza. Ademáis potencian o traballo de valores colectivos, o enriquecemento da contorna cultural e a identificación de oportunidades de desenvolvemento en distintos ámbitos a través dos diferentes proxectos creados.

Os criterios de avaliación propostos no currículo e os mínimos desglosados nesta programación en cada unidade, mostran o grao de consecución dos obxectivos. Ditos criterios de avaliación así como os contidos preséntanse organizados en tres bloques, e nas distintas unidades didácticas traballaremos contidos e criterios dun, dous ou dos tres bloques. Ditos bloques son: "Análise", no que afondamos nun vocabulario específico, estratexias de escoita activa, características interpretativas dos distintos estilos e xéneros ,e recursos escénicos. "Técnica vocal", que recolle contidos relativos ao coidado da voz, postura do corpo, elementos que interveñen na produción vocal, improvisacións e vocalizacións. E por último "Práctica de conxunto", con obxectivos grupais, repertorio de coro e indicacións da dirección.

As unidades didácticas propostas son quince, divididas en cinco por trimestre que seguen sempre a mesma estrutura que no primeiro curso e son de feito, continuación das unidades levadas a cabo nese primeiro curso, por exemplo "técnica IV," "técnica V" e "técnica VI" recolle os procedementos técnicos a traballar e mellorar en cada trimestre con respecto á produción vocal, continuando así o traballo técnico levado a cabo nos tres trimestres do primeiro curso. "repertorio IV", "repertorio V" e "repertorio VI" indican as pezas e obras a aprender e analizar en cada trimestre tanto a nivel grupal, como individual, contemplando estilos e épocas que non se traballaron no primeiro curso. Preséntase tamén en cada trimestre unha unidade para aclarar contidos teóricos sobre aspectos técnicos vocais, linguaxe musical e análise traballados xa no primeiro curso pero que neste segundo curso precisan dun afondamento e novas perspectivas. Ademáis contémpanse tres unidades dedicadas á actuación en público e as normas de comportamento como asistentes a distintos eventos, que ao igual que no primeiro curso consolidan o traballo feito en cada avaliación propoñéndolle ao alumnado un horizonte claro e motivador dos obxectivos a conseguir. Por último, continuaremos con exercicios de movemento integrados no canto, percusión corporal e improvisación iniciados no curso anterior.

De novo neste curso no apartado de "Metodoloxía" expoñemos amplamente as directrices pedagóxicas e didácticas para levar a cabo esta programación.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - escoitar e visionar de forma activa pezas vocais de distintos estilos, xéneros e culturas, analizando os trazos de estilo e as características da interpretación, para desenvolver o criterio estético, estimular o hábito de escoita activa e ampliar as posibilidades de gozo da música.	1-2	3	2		11	3		1-2-31
OBX2 - Expresarse vocal e corporalmente, de forma individual e colectiva, a través da aplicación de diferentes técnicas e a realización de actividades de improvisación, para reforzar a autoestima e a autoconfianza e desenvolver a voz e o corpo como instrumentos de comunicación.					20-31	1	2	31-32
OBX3 - Interpretar pezas de diferentes estilos e xéneros musicais, participando en distintas formacións vocais, para potenciar unha comunicación artística rica e o desenvolvemento de valores colectivos.		1			11-31			31-32
OBX4 - Participar en proxectos escénicos, realizando actuacións e asumindo tarefas propias da produción, para favorecer o crecemento artístico persoal, enriquecer a contorna cultural e identificar oportunidades de desenvolvemento persoal, social, académico ou profesional.				3-5	11-12		1	31-41

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Técnica vocal IV	Continuación dos exercicios de relaxación, respiración, articulación e resonancia da voz , vocalizacións, entonación de intervalos e acordes, empaste, etc, xa traballados no primeiro curso, con propostas novas para afianzar estes conceptos.	8	10	X		
2	Repertorio IV	Preparación de cancións a dúas e tres voces, escollendo pezas de períodos e estilos diferentes, desde música culta ata	10	12	X		

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
2	Repertorio IV	popular con arranxos de música actual, e do panorama cultural galego, tanto a capella como con acompañamento instrumental. Prestarase especial atención ao traballo memorístico, afinación e empaste do grupo.	10	12	X		
3	Movemento II	Continuación e perfeccionamento do traballo de técnicas de movemento, danza e coreografía aplicadas ao coro, iniciado no primeiro curso, a través de novas propostas e exercicios aplicados ao repertorio traballado no trimestre.	5	6	X		
4	Linguaxe musical, análise e teoría do canto IV	Ao igual que no primeiro curso, esta materia é principalmente práctica pero convén facer unha achega teórica e analítica aos principais aspectos tanto do canto como da linguaxe musical e análise, adquirindo así un vocabulario axeitado e sabendo explicar os conceptos musicais que se manexan a través das partituras de repertorio.	5	8	X		
5	Presentación en publico IV	Presentamos nesta programación ao igual que na de primeiro curso, tres unidades, unha por trimestre, nas que abrangueremos a importancia de presentar o traballo ensaiado ante o público, converténdonos así en intérpretes, e tamén interiorizaremos pautas de comportamento cando nós mesmos asistimos como público a eventos artísticos. Nesta primeira unidade presentaremos en público as obras traballadas no primeiro trimestre, así como as propostas de movemento e construiremos os apoios audiovisuais que acompañan dito repertorio.	5	2	X		
6	Técnica vocal V	Continuación do traballo técnico realizado no 2º trimestre do 1º curso, sobre conceptos técnicos como apoio diafragmático da columna de aire, músculos que interveñen na fonación, vocalizacións de intervalos e acordes máis complexos, manexo do diapasón como ferramenta para establacer o inicio de cada voz, precisión rítmica na dicción de textos e na articulación, precisión na afinación de conxunto, no empaste e unha maior atención na audición interna, e twang da voz mixta entre outros.	8	10		X	
7	Repertorio V	Preparación de cancións a catro voces, escollendo pezas de períodos e estilos diferentes, desde música culta ata popular con arranxos de música actual, e do panorama cultural galego, tanto a capella	10	12		X	

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
7	Repertorio V	como con acompañamento instrumental. Prestarase especial atención ao traballo memorístico, afinación e empaste do grupo.	10	12		X	
8	Percusión corporal aplicada ao canto II	Continuación e perfeccionamento do traballo de percusión iniciado no primeiro curso, aplicando novas propostas ao repertorio traballado no trimestre.	5	6		X	
9	Linguaxe musical, análise e teoría do canto V	Continuación do traballo teórico da unidade 4, para adquirir un vocabulario musical adecuado que permita formular opinións obxectivas, críticas e argumentadas, e comprender os conceptos musicais que conforman o repertorio escollido no trimestre.	5	8		X	
10	Presentación en público V	Continuamos o traballo do primeiro trimestre presentando ante o público o repertorio traballado nesta segunda avaliación. Seguimos traballando e consolidando conceptos como a concentración, a memoria, o medo escénico, entender os xestos da dirección así como as normas de comportamento ante o público.	5	2		X	
11	Técnica Vocal VI	Práctica e consolidación dos elementos técnicos e auditivos traballados ao longo deste curso e do anterior.	8	10			X
12	Repertorio VI	Preparación de cancións a catro ou máis voces, con fragmentos solistas, escollendo pezas de períodos e estilos diferentes, desde música culta ata popular con arranxos de música actual, e do panorama cultural galego, tanto a capella como con acompañamento instrumental. Prestarase especial atención ao traballo memorístico, afinación e empaste, así como a aplicación de técnicas de movemento, percusión corporal e improvisación traballadas en unidades anteriores.	10	12			X
13	Improvisación II	Continuación e perfeccionamento do traballo de improvisación iniciado no primeiro curso, aplicando novas propostas e ideas ao repertorio traballado neste trimestre e nos anteriores.	5	6			X
14	Linguaxe musical, análise e teoría do canto VI	Continuación e consolidación do traballo teórico das unidades 4, e 9, así como do 1º curso desta materia, para adquirir un vocabulario musical adecuado que permita formular opinións obxectivas, críticas e argumentadas, e comprender os conceptos musicais que conforman o repertorio escollido no trimestre.	5	8			X
15	Presentación en público VI	Nesta unidade resumimos o traballo levado a cabo nos dous cursos de Coro e Técnica	6	4			X

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
15	Presentación en público VI	Vocal, poñendo en escena un repertorio escollido de entre o traballado neste tempo. Preténdese crear un espectáculo artístico integral con voz, danza, percusión corporal e improvisación acompañado de propostas audiovisuais para as distintas obras que conformen o repertorio. Por outra banda, o alumnado encargárase de organizar dito espectáculo facendo unha proposta emprendedora na que terán que xestionar todo o que conleva o espectáculo: buscar o lugar onde levalo a cabo, conseguir os medios técnicos, idear a escenografía e vestuario, publicitar o evento, organizar e acomodar ao público, etc.	6	4			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Técnica vocal IV	10

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Experimentar as capacidades interpretativas da voz, realizar exercicios e improvisacións para o desenvolvemento da escoita activa e da capacidade vocal, aplicando técnicas vocais e corporais sas que permitan valorar a importancia desa técnica vocal e os hábitos corporais.	Realizar con atención e corrección os exercicios de técnica vocal propostos na clase, mellorando as capacidades vocais e interpretativas propias.	TI	100
CA2.2 - Relacionar a interpretación coa expresión de sentimentos e emocións, aplicando técnicas vocais e reforzando a autoestima e a confianza nun mesmo.	Traballar con respecto cara aos demais os exercicios de interpretación propostos, reflexando a través deles os sentimentos propios, confiando na validez das ideas interpretativas propias.		
CA2.3 - Participar como intérprete de coro, demostrando eficacia, escoita activa e unha expresión vocal e corporal adecuada ao servizo do conxunto e ás directrices da dirección, recoñecendo as indicacións, xestos básicos e pautas marcadas polo director ou directora.	Participar nas actividades de técnica vocal gardando silencio cando é necesario, comprendendo e seguindo as instrucións da dirección, e mantendo en todo momento unha escoita activa.		
CA2.4 - Demostrar interese no desenvolvemento técnico continuo da competencia vocal, dominio da técnica vocal traballada, así como nas técnicas de improvisación, a través das distintas propostas musicais e exercicios traballados na aula.	Demostrar dominio dos exercicios e técnica vocal traballada nesta unidade.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.5 - Recoñecer a importancia de traballar nun marco de silencio, respectando as normas de comportamento individuais e grupais e as pautas técnicas e interpretativas marcadas pola directora ou o director interpretando os exercicios vocais, improvisatorios, coreográficos ou repertorios musicais propostos.	Respectar e manter os momentos de silencio necesarios para poder levar a cabo as actividades propostas na clase. así como seguir as pautas de comportamento individuais e grupais indicadas.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Práctica da relaxación e concentración. - Coidado da voz e postura do corpo. - Elementos da produción vocal: respiración, vocalización, dicción, articulación, emisión, resonancias, dinámicas, fraseo e control do son. - O silencio como marco da interpretación e da escoita musical. - Técnicas de expresión corporal. Relación da emisión vocal e o movemento. - Exercicios e vocalizacións. Improvisacións. - O oído harmónico e a afinación: entoación de intervalos, acordes e cadencias con grao de dificultade acorde co nivel do curso e do grupo. - Normas de comportamento individual e de colaboración e respecto cara aos demais na execución de exercicios de técnica vocal.

UD	Título da UD	Duración
2	Repertorio IV	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Aplicar os conceptos técnicos e interpretativos traballados ás actuacións grupais tanto na aula como fóra desta.	Aplicar a técnica traballada na montaxe do repertorio escollido, así como seguir as indicacións interpretativas acordadas.	TI	100
CA3.2 - Participar como intérprete de coro, demostrando eficacia, escoita activa e unha expresión vocal e corporal adecuada ao servizo do conxunto, e ás directrices da dirección, recoñecendo as indicacións, xestos básicos e pautas marcadas pola directora ou polo director.	Participar como membro do coro na montaxe do repertorio escollido, sabendo a parte vocal individual, memorizando o repertorio acordado e recoñecendo e seguindo os xestos básicos da dirección.		
CA3.5 - Valorar a práctica vocal de conxunto como forma de expresión musical e gozo, utilizando fontes musicais de notación convencional e non convencional como apoio á interpretación.	Ler e aprender as partituras do trimestre con notación convencional e non convencional, sabendo o repertorio e entendendo simboloxía musical.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.6 - Recoñecer e executar con corrección os xestos básicos e indicacións da dirección, respectando as normas de comportamento grupais e as pautas técnicas e interpretativas marcadas pola directora ou polo director interpretando propostas musicais en distintas formacións e agrupacións.	Seguir as indicacións da dirección e respectar as producións sonoras dos demais, así como as normas de comportamento grupais acordadas que permitan a montaxe do repertorio escollido.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O son de conxunto: respiración, ataque, afinación, articulación, ritmo, fraseo e dinámica. O transporte. - Equilibrio entre voces e planos sonoros: traballo de empaste e dinámicas. - A lectura básica de partituras con notación convencional e non convencional. - Aprendizaxe memorística. - Traballo técnico, interpretativo e estilístico de repertorio de coro de diferentes épocas e estilos do ámbito occidental, así como doutros ámbitos culturais e de orixe popular, con grao de dificultade acorde co nivel do curso e do grupo, con ou sen acompa - Técnica básica de dirección coral: comprensión dos xestos básicos da dirección coral e valoración da súa importancia para lograr que o traballo grupal funcione. - Compromiso cos obxectivos grupais: normas de comportamento grupal na preparación do repertorio, nas actuacións e na asistencia como público a eventos musicais e escénicos. - Oportunidades de desenvolvemento persoal, social, académico e profesional ligadas ao ámbito musical: creación individual ou grupal dun proxecto musical no que se apliquen os coñecementos adquiridos en relación coa técnica e interpretación vocal, e a utili

UD	Título da UD	Duración
3	Movemento II	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Experimentar as capacidades interpretativas da voz, realizar exercicios e improvisacións para o desenvolvemento da escoita activa e da capacidade vocal, aplicando técnicas vocais e corporais sas que permitan valorar a importancia desa técnica vocal e os hábitos corporais.	Realizar con respecto e atención os exercicios propostos de técnicas de movemento, aplicandoos nas pezas vocais escollidas.		
CA2.5 - Recoñecer a importancia de traballar nun marco de silencio, respectando as normas de comportamento individuais e grupais e as pautas técnicas e interpretativas marcadas pola directora ou o director interpretando os exercicios vocais, improvisatorios, coreográficos ou repertorios musicais propostos.	Gardar silencio nos momentos necesarios permitindo o desenvolvemento das explicacións e actividades de movemento na clase, e respectando as normas de comportamento establecidas.	TI	100

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Aplicar os conceptos técnicos e interpretativos traballados ás actuacións grupais tanto na aula como fóra desta.	Aplicar os exercicios de movemento traballados ao repertorio escollido tanto na aula como nas actuacións fora desta.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Coidado da voz e postura do corpo. - Técnicas de expresión corporal. Relación da emisión vocal e o movemento. - Premisas para o desenvolvemento da improvisación. - A percusión corporal e outros deseños coreográficos.

UD	Título da UD	Duración
4	Linguaxe musical, análise e teoría do canto IV	8

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Analizar pezas vocais explicando de maneira razoada as calidades que as fan afíns a un estilo, a un xénero ou a unha cultura, así como outras características da interpretación e da posta en escena.	Analizar as pezas vocais traballadas en clase e outras similares, distinguindo as características polas que pertencen a un estilo, xénero e cultura.	TI	100
CA1.2 - Explicar a relación do texto coa música en diferentes composicións vocais, analizando o texto e a curva de tensións musicais, mellorando a comprensión deste e buscando solucións que axuden á súa mellor interpretación.	Analizar a relación entre música e texto nas obras traballadas e outras similares, relacionando o significado do texto coa interpretación musical.		
CA1.3 - Apreciar a importancia do silencio, a concentración e a atención como premisas básicas para realizar e traballar a escoita activa.	Gardar silencio durante as explicacións e as audicións e amosar concentración e escoita activa, participando nos coloquios e preguntas da clase.		
CA1.4 - Aplicar con interese de mellora os coñecementos da linguaxe musical a través da análise, a escoita activa e a interpretación de variedade de partituras.	Utilizar un vocabulario técnico adecuado referido aos conceptos de linguaxe musical e análise, descifrando os códigos musicais das partituras traballadas.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A relación texto-música. - O texto a través da análise fonético. Regras do sistema fonético-fonolóxico. - Vocabulario musical específico: referido a conceptos de linguaxe musical, así como a aspectos vocais e corais.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Recursos interpretativos e escénicos. Curva de tensións musicais. - Características básicas dos estilos, xéneros e culturas musicais seleccionados: recoñecemento auditivo, análise e xuízos de valor obxectivos. - Análise e escoita activa de pezas vocais de diferentes épocas e estilos do ámbito occidental, así como doutros ámbitos culturais e de orixe popular, con grao de dificultade acorde co nivel do curso e do grupo.

UD	Título da UD	Duración
5	Presentación en publico IV	2

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.2 - Participar como intérprete de coro, demostrando eficacia, escoita activa e unha expresión vocal e corporal adecuada ao servizo do conxunto, e ás directrices da dirección, recoñecendo as indicacións, xestos básicos e pautas marcadas pola directora ou polo director.	Participar como intérprete de coro nas actuacións propostas, sabendo o repertorio, aplicando as técnicas vocais e corporais traballadas e seguindo os xestos da dirección.	TI	100
CA3.3 - Mostrar na actuación unha actitude escénica adecuada, cumprindo as normas de comportamento grupais e respectando o público e as súas opinións.	Comportarse correctamente nas actuacións e respectar ás compañeiras e compañeiros, así como ao público.		
CA3.4 - Participar con iniciativa, responsabilidade e conciencia de grupo na montaxe de proxectos escénicos, integrando de forma aberta os diferentes coñecementos adquiridos previamente sobre a voz e o canto para crear proxectos innovadores que utilicen diversos soportes audiovisuais, relacionando inclusivamente as oportunidades artísticas actuais mediante o coñecemento de iniciativas musicais e o seu impacto social e profesional.	Participar activamente na montaxe do repertorio e traballo trimestral, propoñendo ideas para construír un proxecto escénico grupal innovador con impacto social.		
CA3.6 - Recoñecer e executar con corrección os xestos básicos e indicacións da dirección, respectando as normas de comportamento grupais e as pautas técnicas e interpretativas marcadas pola directora ou polo director interpretando propostas musicais en distintas formacións e agrupacións.	Seguir os xestos da dirección así como as pautas técnicas e interpretativas indicadas por esta, respectando as normas de comportamento grupais que posibiliten montar o repertorio acordado.		
CA3.7 - Conectar as interpretacións vocais con outras artes e disciplinas, deseñando proxectos artísticos innovadores e creativos que utilicen diversos medios ou soportes audiovisuais, asumindo diferentes roles na montaxe e construíndo un proxecto musical cooperativo que respecte as opinións dos membros do grupo e saiba acordalas.	Colaborar e aportar ideas no deseño dun proxecto que conecte a interpretación vocal con outras artes para conseguir unha performance global.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Técnica básica de dirección coral: comprensión dos xestos básicos da dirección coral e valoración da súa importancia para lograr que o traballo grupal funcione.

Contidos

- Compromiso cos obxectivos grupais: normas de comportamento grupal na preparación do repertorio, nas actuacións e na asistencia como público a eventos musicais e escénicos.
- Funcións da produción artística: preproducción, organización de ensaios, apoio técnico e difusión, relación entre a interpretación vocal e outras artes e disciplinas.
- Representación pública de repertorio coral de diferentes épocas e estilos da música occidental, así como doutros ámbitos culturais e de orixe popular.
- Oportunidades de desenvolvemento persoal, social, académico e profesional ligadas ao ámbito musical: creación individual ou grupal dun proxecto musical no que se apliquen os coñecementos adquiridos en relación coa técnica e interpretación vocal, e a utili

UD	Título da UD	Duración
6	Técnica vocal V	10

Cráterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Experimentar as capacidades interpretativas da voz, realizar exercicios e improvisacións para o desenvolvemento da escoita activa e da capacidade vocal, aplicando técnicas vocais e corporais sas que permitan valorar a importancia desa técnica vocal e os hábitos corporais.	Realizar con atención e corrección os exercicios de técnica vocal propostos na clase, mellorando as capacidades vocais e interpretativas propias.	TI	100
CA2.2 - Relacionar a interpretación coa expresión de sentimentos e emocións, aplicando técnicas vocais e reforzando a autoestima e a confianza nun mesmo.	Traballar con respecto cara aos demais os exercicios de interpretación propostos, reflexando a través deles os sentimentos propios, confiando na validez das ideas interpretativas propias.		
CA2.3 - Participar como intérprete de coro, demostrando eficacia, escoita activa e unha expresión vocal e corporal adecuada ao servizo do conxunto e ás directrices da dirección, recoñecendo as indicacións, xestos básicos e pautas marcadas polo director ou directora.	Participar nas actividades de técnica vocal gardando silencio cando é necesario, comprendendo e seguindo as instrucións da dirección, e mantendo en todo momento unha escoita activa.		
CA2.4 - Demostrar interese no desenvolvemento técnico continuo da competencia vocal, dominio da técnica vocal traballada, así como nas técnicas de improvisación, a través das distintas propostas musicais e exercicios traballados na aula.	Demostrar dominio dos exercicios e técnica vocal traballada nesta unidade.		
CA2.5 - Recoñecer a importancia de traballar nun marco de silencio, respectando as normas de comportamento individuais e grupais e as pautas técnicas e interpretativas marcadas pola directora ou o director interpretando os exercicios vocais, improvisatorios, coreográficos ou repertorios musicais propostos.	Respectar e manter os momentos de silencio necesarios para poder levar a cabo as actividades propostas na clase. así como seguir as pautas de comportamento individuais e grupais indicadas.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Práctica da relaxación e concentración. - Coidado da voz e postura do corpo. - Elementos da produción vocal: respiración, vocalización, dicción, articulación, emisión, resonancias, dinámicas, fraseo e control do son. - O silencio como marco da interpretación e da escoita musical. - Técnicas de expresión corporal. Relación da emisión vocal e o movemento. - Exercicios e vocalizacións. Improvisacións. - O oído harmónico e a afinación: entoación de intervalos, acordes e cadencias con grao de dificultade acorde co nivel do curso e do grupo. - Normas de comportamento individual e de colaboración e respecto cara aos demais na execución de exercicios de técnica vocal.

UD	Título da UD	Duración
7	Repertorio V	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Aplicar os conceptos técnicos e interpretativos traballados ás actuacións grupais tanto na aula como fóra desta.	Aplicar a técnica traballada na montaxe do repertorio escollido, así como seguir as indicacións interpretativas acordadas.	TI	100
CA3.2 - Participar como intérprete de coro, demostrando eficacia, escoita activa e unha expresión vocal e corporal adecuada ao servizo do conxunto, e ás directrices da dirección, recoñecendo as indicacións, xestos básicos e pautas marcadas pola directora ou polo director.	Participar como membro do coro na montaxe do repertorio escollido, sabendo a parte vocal individual, memorizando o repertorio acordado e recoñecendo e seguindo os xestos básicos da dirección.		
CA3.5 - Valorar a práctica vocal de conxunto como forma de expresión musical e gozo, utilizando fontes musicais de notación convencional e non convencional como apoio á interpretación.	Ler e aprender as partituras do trimestre con notación convencional e non convencional, sabendo o repertorio e entendendo a simboloxía musical.		
CA3.6 - Recoñecer e executar con corrección os xestos básicos e indicacións da dirección, respectando as normas de comportamento grupais e as pautas técnicas e interpretativas marcadas pola directora ou polo director interpretando propostas musicais en distintas formacións e agrupacións.	Seguir as indicacións da dirección e respectar as producións sonoras dos demais, así como as normas de comportamento grupais acordadas que permitan a montaxe do repertorio escollido.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O son de conxunto: respiración, ataque, afinación, articulación, ritmo, fraseo e dinámica. O transporte. - Equilibrio entre voces e planos sonoros: traballo de empaste e dinámicas.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A lectura básica de partituras con notación convencional e non convencional. - Aprendizaxe memorística. - Traballo técnico, interpretativo e estilístico de repertorio de coro de diferentes épocas e estilos do ámbito occidental, así como doutros ámbitos culturais e de orixe popular, con grao de dificultade acorde co nivel do curso e do grupo, con ou sen acompa - Técnica básica de dirección coral: comprensión dos xestos básicos da dirección coral e valoración da súa importancia para lograr que o traballo grupal funcione. - Compromiso cos obxectivos grupais: normas de comportamento grupal na preparación do repertorio, nas actuacións e na asistencia como público a eventos musicais e escénicos. - Oportunidades de desenvolvemento persoal, social, académico e profesional ligadas ao ámbito musical: creación individual ou grupal dun proxecto musical no que se apliquen os coñecementos adquiridos en relación coa técnica e interpretación vocal, e a utili

UD	Título da UD	Duración
8	Percusión corporal aplicada ao canto II	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Experimentar as capacidades interpretativas da voz, realizar exercicios e improvisacións para o desenvolvemento da escoita activa e da capacidade vocal, aplicando técnicas vocais e corporais sas que permitan valorar a importancia desa técnica vocal e os hábitos corporais.	Realizar con respecto e atención os exercicios propostos de percusión corporal, aplicandoos as pezas vocais escollidas.	TI	100
CA2.5 - Recoñecer a importancia de traballar nun marco de silencio, respectando as normas de comportamento individuais e grupais e as pautas técnicas e interpretativas marcadas pola directora ou o director interpretando os exercicios vocais, improvisatorios, coreográficos ou repertorios musicais propostos.	Gardar silencio nos momentos necesarios permitindo o desenvolvemento das explicacións e actividades de percusión corporal na clase, e respectando as normas de comportamento establecidas.		
CA3.1 - Aplicar os conceptos técnicos e interpretativos traballados ás actuacións grupais tanto na aula como fóra desta.	Aplicar os exercicios de percusión corporal traballados ao repertorio escollido tanto na aula como nas actuacións fora desta.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Coidado da voz e postura do corpo. - Técnicas de expresión corporal. Relación da emisión vocal e o movemento. - A percusión corporal e outros deseños coreográficos.

UD	Título da UD	Duración
9	Linguaxe musical, análise e teoría do canto V	8

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Analizar pezas vocais explicando de maneira razoada as calidades que as fan afíns a un estilo, a un xénero ou a unha cultura, así como outras características da interpretación e da posta en escena.	Analizar as pezas vocais traballadas en clase e outras similares, distinguindo as características polas que pertencen a un estilo, xénero e cultura.	PE	90
CA1.2 - Explicar a relación do texto coa música en diferentes composicións vocais, analizando o texto e a curva de tensións musicais, mellorando a comprensión deste e buscando solucións que axuden á súa mellor interpretación.	Analizar a relación entre música e texto nas obras traballadas e outras similares, relacionando o significado do texto coa interpretación musical.		
CA1.4 - Aplicar con interese de mellora os coñecementos da linguaxe musical a través da análise, a escoita activa e a interpretación de variedade de partituras.	Utilizar un vocabulario técnico adecuado referido aos conceptos de linguaxe musical e análise, descifrando os códigos musicais das partituras traballadas.		
CA1.3 - Apreciar a importancia do silencio, a concentración e a atención como premisas básicas para realizar e traballar a escoita activa.	Gardar silencio durante as explicacións e as audicións e amosar concentración e escoita activa, participando nos coloquios e preguntas da clase.	TI	10

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A relación texto-música. - O texto a través da análise fonético. Regras do sistema fonético-fonolóxico. - Vocabulario musical específico: referido a conceptos de linguaxe musical, así como a aspectos vocais e corais. - Recursos interpretativos e escénicos. Curva de tensións musicais. - Características básicas dos estilos, xéneros e culturas musicais seleccionados: recoñecemento auditivo, análise e xuízos de valor obxectivos. - Análise e escoita activa de pezas vocais de diferentes épocas e estilos do ámbito occidental, así como doutros ámbitos culturais e de orixe popular, con grao de dificultade acorde co nivel do curso e do grupo.

UD	Título da UD	Duración
10	Presentación en público V	2

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
-------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.2 - Participar como intérprete de coro, demostrando eficacia, escoita activa e unha expresión vocal e corporal adecuada ao servizo do conxunto, e ás directrices da dirección, recoñecendo as indicacións, xestos básicos e pautas marcadas pola directora ou polo director.	Participar como intérprete de coro nas actuacións propostas, sabendo o repertorio, aplicando as técnicas vocais e corporais traballadas e seguindo os xestos da dirección.	TI	100
CA3.3 - Mostrar na actuación unha actitude escénica adecuada, cumprindo as normas de comportamento grupais e respectando o público e as súas opinións.	Comportarse correctamente nas actuacións e respectar ás compañeiras e compañeiros, así como ao público.		
CA3.4 - Participar con iniciativa, responsabilidade e conciencia de grupo na montaxe de proxectos escénicos, integrando de forma aberta os diferentes coñecementos adquiridos previamente sobre a voz e o canto para crear proxectos innovadores que utilicen diversos soportes audiovisuais, relacionando inclusivamente as oportunidades artísticas actuais mediante o coñecemento de iniciativas musicais e o seu impacto social e profesional.	Participar activamente na montaxe do repertorio e traballo trimestral, propoñendo ideas para construír un proxecto escénico grupal innovador con impacto social.		
CA3.6 - Recoñecer e executar con corrección os xestos básicos e indicacións da dirección, respectando as normas de comportamento grupais e as pautas técnicas e interpretativas marcadas pola directora ou polo director interpretando propostas musicais en distintas formacións e agrupacións.	Seguir os xestos da dirección así como as pautas técnicas e interpretativas indicadas por esta, respectando as normas de comportamento grupais que posibiliten montar o repertorio acordado.		
CA3.7 - Conectar as interpretacións vocais con outras artes e disciplinas, deseñando proxectos artísticos innovadores e creativos que utilicen diversos medios ou soportes audiovisuais, asumindo diferentes roles na montaxe e construíndo un proxecto musical cooperativo que respecte as opinións dos membros do grupo e saiba acordalas.	Colaborar e aportar ideas no deseño dun proxecto que conecte a interpretación vocal con outras artes para conseguir unha performance global.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Técnica básica de dirección coral: comprensión dos xestos básicos da dirección coral e valoración da súa importancia para lograr que o traballo grupal funcione. - Compromiso cos obxectivos grupais: normas de comportamento grupal na preparación do repertorio, nas actuacións e na asistencia como público a eventos musicais e escénicos. - Funcións da produción artística: preproducción, organización de ensaios, apoio técnico e difusión, relación entre a interpretación vocal e outras artes e disciplinas. - Representación pública de repertorio coral de diferentes épocas e estilos da música occidental, así como doutros ámbitos culturais e de orixe popular. - Oportunidades de desenvolvemento persoal, social, académico e profesional ligadas ao ámbito musical: creación individual ou grupal dun proxecto musical no que se apliquen os coñecementos adquiridos en relación coa técnica e interpretación vocal, e a utili

UD	Título da UD	Duración
11	Técnica Vocal VI	10

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Experimentar as capacidades interpretativas da voz, realizar exercicios e improvisacións para o desenvolvemento da escoita activa e da capacidade vocal, aplicando técnicas vocais e corporais sas que permitan valorar a importancia desa técnica vocal e os hábitos corporais.	Realizar con atención e corrección os exercicios de técnica vocal propostos na clase, mellorando as capacidades vocais e interpretativas propias.	TI	100
CA2.2 - Relacionar a interpretación coa expresión de sentimentos e emocións, aplicando técnicas vocais e reforzando a autoestima e a confianza nun mesmo.	Traballar con respecto cara aos demais os exercicios de interpretación propostos, reflexando a través deles os sentimentos propios, confiando na validez das ideas interpretativas propias.		
CA2.3 - Participar como intérprete de coro, demostrando eficacia, escoita activa e unha expresión vocal e corporal adecuada ao servizo do conxunto e ás directrices da dirección, recoñecendo as indicacións, xestos básicos e pautas marcadas polo director ou directora.	Participar nas actividades de técnica vocal gardando silencio cando é necesario, comprendendo e seguindo as instrucións da dirección, e mantendo en todo momento unha escoita activa.		
CA2.4 - Demostrar interese no desenvolvemento técnico continuo da competencia vocal, dominio da técnica vocal traballada, así como nas técnicas de improvisación, a través das distintas propostas musicais e exercicios traballados na aula.	Demostrar dominio dos exercicios e técnica vocal traballada nesta unidade.		
CA2.5 - Recoñecer a importancia de traballar nun marco de silencio, respectando as normas de comportamento individuais e grupais e as pautas técnicas e interpretativas marcadas pola directora ou o director interpretando os exercicios vocais, improvisatorios, coreográficos ou repertorios musicais propostos.	Respectar e manter os momentos de silencio necesarios para poder levar a cabo as actividades propostas na clase, así como seguir as pautas de comportamento individuais e grupais indicadas.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Práctica da relaxación e concentración. - Coidado da voz e postura do corpo. - Elementos da produción vocal: respiración, vocalización, dicción, articulación, emisión, resonancias, dinámicas, fraseo e control do son. - O silencio como marco da interpretación e da escoita musical. - Técnicas de expresión corporal. Relación da emisión vocal e o movemento. - Exercicios e vocalizacións. Improvisacións. - O oído harmónico e a afinación: entoación de intervalos, acordes e cadencias con grao de dificultade acorde co nivel do curso e do grupo.

Contidos
- Normas de comportamento individual e de colaboración e respecto cara aos demais na execución de exercicios de técnica vocal.

UD	Título da UD	Duración
12	Repertorio VI	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Aplicar os conceptos técnicos e interpretativos traballados ás actuacións grupais tanto na aula como fóra desta.	Aplicar a técnica traballada na montaxe do repertorio escollido, así como seguir as indicacións interpretativas acordadas.	TI	100
CA3.2 - Participar como intérprete de coro, demostrando eficacia, escoita activa e unha expresión vocal e corporal adecuada ao servizo do conxunto, e ás directrices da dirección, recoñecendo as indicacións, xestos básicos e pautas marcadas pola directora ou polo director.	Participar como membro do coro na montaxe do repertorio escollido, sabendo a parte vocal individual, memorizando o repertorio acordado e recoñecendo e seguindo os xestos básicos da dirección.		
CA3.5 - Valorar a práctica vocal de conxunto como forma de expresión musical e gozo, utilizando fontes musicais de notación convencional e non convencional como apoio á interpretación.	Ler e aprender as partituras do trimestre con notación convencional e non convencional, sabendo o repertorio e entendendo a simboloxía musical.		
CA3.6 - Recoñecer e executar con corrección os xestos básicos e indicacións da dirección, respectando as normas de comportamento grupais e as pautas técnicas e interpretativas marcadas pola directora ou polo director interpretando propostas musicais en distintas formacións e agrupacións.	Seguir as indicacións da dirección e respectar as producións sonoras dos demais, así como as normas de comportamento grupais acordadas que permitan a montaxe do repertorio escollido.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O son de conxunto: respiración, ataque, afinación, articulación, ritmo, fraseo e dinámica. O transporte. - Equilibrio entre voces e planos sonoros: traballo de empaste e dinámicas. - A lectura básica de partituras con notación convencional e non convencional. - Aprendizaxe memorística. - Traballo técnico, interpretativo e estilístico de repertorio de coro de diferentes épocas e estilos do ámbito occidental, así como doutros ámbitos culturais e de orixe popular, con grao de dificultade acorde co nivel do curso e do grupo, con ou sen acompa - Técnica básica de dirección coral: comprensión dos xestos básicos da dirección coral e valoración da súa importancia para lograr que o traballo grupal funcione. - Compromiso cos obxectivos grupais: normas de comportamento grupal na preparación do repertorio, nas actuacións e na asistencia como público a eventos musicais e escénicos. - Oportunidades de desenvolvemento persoal, social, académico e profesional ligadas ao ámbito musical: creación individual ou grupal dun proxecto musical no que se apliquen os coñecementos adquiridos en relación coa técnica e interpretación vocal, e a utili

UD	Título da UD	Duración
13	Improvisación II	6

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Experimentar as capacidades interpretativas da voz, realizar exercicios e improvisacións para o desenvolvemento da escoita activa e da capacidade vocal, aplicando técnicas vocais e corporais sas que permitan valorar a importancia desa técnica vocal e os hábitos corporais.	Realizar con respecto e atención os exercicios propostos de improvisación vocal e corporal, aplicandoos as pezas vocais escollidas.	TI	100
CA2.4 - Demostrar interese no desenvolvemento técnico continuo da competencia vocal, dominio da técnica vocal traballada, así como nas técnicas de improvisación, a través das distintas propostas musicais e exercicios traballados na aula.	Dominar as técnicas e exercicios de improvisación propostos e amosalo nos momentos que o repertorio o requira.		
CA2.5 - Recoñecer a importancia de traballar nun marco de silencio, respectando as normas de comportamento individuais e grupais e as pautas técnicas e interpretativas marcadas pola directora ou o director interpretando os exercicios vocais, improvisatorios, coreográficos ou repertorios musicais propostos.	Gardar silencio nos momentos necesarios permitindo o desenvolvemento das explicacións e actividades de improvisación na clase, e respectando as normas de comportamento establecidas.		
CA3.1 - Aplicar os conceptos técnicos e interpretativos traballados ás actuacións grupais tanto na aula como fóra desta.	Aplicar os exercicios de improvisación traballados ao repertorio escollido tanto na aula como nas actuacións fora desta.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Exercicios e vocalizacións. Improvisacións.
- Premisas para o desenvolvemento da improvisación.

UD	Título da UD	Duración
14	Linguaxe musical, análise e teoría do canto VI	8

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
-------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Analizar pezas vocais explicando de maneira razoada as calidades que as fan afíns a un estilo, a un xénero ou a unha cultura, así como outras características da interpretación e da posta en escena.	Analizar as pezas vocais traballadas en clase e outras similares, distinguindo as características polas que pertencen a un estilo, xénero e cultura.	PE	90
CA1.2 - Explicar a relación do texto coa música en diferentes composicións vocais, analizando o texto e a curva de tensións musicais, mellorando a comprensión deste e buscando solucións que axuden á súa mellor interpretación.	Analizar a relación entre música e texto nas obras traballadas e outras similares, relacionando o significado do texto coa interpretación musical.		
CA1.4 - Aplicar con interese de mellora os coñecementos da linguaxe musical a través da análise, a escoita activa e a interpretación de variedade de partituras.	Utilizar un vocabulario técnico adecuado referido aos conceptos de linguaxe musical e análise, descifrando os códigos musicais das partituras traballadas.		
CA1.3 - Apreciar a importancia do silencio, a concentración e a atención como premisas básicas para realizar e traballar a escoita activa.	Gardar silencio durante as explicacións e as audicións e amosar concentración e escoita activa, participando nos coloquios e preguntas da clase.	TI	10

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A relación texto-música. - O texto a través da análise fonético. Regras do sistema fonético-fonolóxico. - Vocabulario musical específico: referido a conceptos de linguaxe musical, así como a aspectos vocais e corais. - Recursos interpretativos e escénicos. Curva de tensións musicais. - Características básicas dos estilos, xéneros e culturas musicais seleccionados: recoñecemento auditivo, análise e xuízos de valor obxectivos. - Análise e escoita activa de pezas vocais de diferentes épocas e estilos do ámbito occidental, así como doutros ámbitos culturais e de orixe popular, con grao de dificultade acorde co nivel do curso e do grupo.

UD	Título da UD	Duración
15	Presentación en público VI	4

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.2 - Participar como intérprete de coro, demostrando eficacia, escoita activa e unha expresión vocal e corporal adecuada ao servizo do conxunto, e ás directrices da dirección, recoñecendo as indicacións, xestos básicos e pautas marcadas pola directora ou polo director.	Participar como intérprete de coro nas actuacións propostas, sabendo o repertorio, aplicando as técnicas vocais e corporais traballadas e seguindo os xestos da dirección.	TI	100
CA3.3 - Mostrar na actuación unha actitude escénica adecuada, cumprindo as normas de comportamento grupais e respectando o público e as súas opinións.	Comportarse correctamente nas actuacións e respectar ás compañeiras e compañeiros, así como ao público.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.4 - Participar con iniciativa, responsabilidade e conciencia de grupo na montaxe de proxectos escénicos, integrando de forma aberta os diferentes coñecementos adquiridos previamente sobre a voz e o canto para crear proxectos innovadores que utilicen diversos soportes audiovisuais, relacionando inclusivamente as oportunidades artísticas actuais mediante o coñecemento de iniciativas musicais e o seu impacto social e profesional.	Participar activamente na montaxe do repertorio e traballo trimestral, propoñendo ideas para construír un proxecto escénico grupal innovador con impacto social.		
CA3.6 - Recoñecer e executar con corrección os xestos básicos e indicacións da dirección, respectando as normas de comportamento grupais e as pautas técnicas e interpretativas marcadas pola directora ou polo director interpretando propostas musicais en distintas formacións e agrupacións.	Seguir os xestos da dirección así como as pautas técnicas e interpretativas indicadas por esta, respectando as normas de comportamento grupais que posibiliten montar o repertorio acordado.		
CA3.7 - Conectar as interpretacións vocais con outras artes e disciplinas, deseñando proxectos artísticos innovadores e creativos que utilicen diversos medios ou soportes audiovisuais, asumindo diferentes roles na montaxe e construíndo un proxecto musical cooperativo que respecte as opinións dos membros do grupo e saiba acordalas.	Colaborar e aportar ideas no deseño dun proxecto que conecte a interpretación vocal con outras artes para conseguir unha performance global.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Técnica básica de dirección coral: comprensión dos xestos básicos da dirección coral e valoración da súa importancia para lograr que o traballo grupal funcione. - Compromiso cos obxectivos grupais: normas de comportamento grupal na preparación do repertorio, nas actuacións e na asistencia como público a eventos musicais e escénicos. - Funcións da produción artística: preproducción, organización de ensaios, apoio técnico e difusión, relación entre a interpretación vocal e outras artes e disciplinas. - Representación pública de repertorio coral de diferentes épocas e estilos da música occidental, así como doutros ámbitos culturais e de orixe popular. - Oportunidades de desenvolvemento persoal, social, académico e profesional ligadas ao ámbito musical: creación individual ou grupal dun proxecto musical no que se apliquen os coñecementos adquiridos en relación coa técnica e interpretación vocal, e a utili

4.1. Concrecións metodolóxicas

As unidades didácticas propostas nesta programación seguen a mesma estrutura e planificación que no primeiro curso, sendo unha continuación do traballo vocal e coral iniciado neste. Ao igual que no primeiro curso, as unidades seguen a mesma planificación nos tres trimestres, sendo os contidos acumulativos para afianzalos ao longo do curso mediante a práctica. En cada trimestre traballaremos unha parte técnica, repertorio de distintos estilos e épocas, unha parte de contidos teóricos e por último a posta en escena do repertorio traballado. Ademais, dedicaremos cada trimestre a continuar o traballo do primeiro curso sobre movemento, percusión corporal e improvisación, aplicando así outras técnicas escénicas para completar o traballo vocal. As unidades didácticas de cada trimestre están pensadas para desenvolverse nalgúns casos de forma simultánea, é dicir, dividiremos cada sesión dedicando unha parte do tempo a traballar a técnica vocal, outra parte a montar repertorio, un tempo para os contidos teóricos abordados primeiro a través da práctica, e un tempo para actividades de movemento, percusión corporal e improvisación.

A metodoloxía a usar nas clases será principalmente activa e colectiva, baseada na observación e apoiada na

experiencia. O alumnado será o descubridor da súa propia técnica e das posibilidades do seu instrumento vocal, tratando de dar respostas aos seus problemas técnicos, e o profesorado fará o papel de guía, axudando e orientando cando sexa necesario, favorecendo así a autonomía no proceso de aprendizaxe. O profesorado detectará as necesidades concretas de cada alumna e alumno e programará estratexias concretas de aprendizaxe que favorezan ademais a interacción e o traballo grupal. Algúns dos principios metodolóxicos a ter en conta son:

- O alumnado é o protagonista da súa aprendizaxe, a través da súa actividade intelectual.
- Aprender é modificar coñecementos que dalgunha forma xa se posúen, para enriquecelos e adecualos mellor á realidade musical.
- A aprendizaxe musical é constante, de forma que os contidos serán retomados en varias ocasións ao longo do curso.
- A motivación do alumnado é un factor fundamental a conseguir para que se dea o proceso de ensino-aprendizaxe significativo.
- A comprensión do traballo en equipo, e a importancia de saber desenvolver o rol preciso en cada momento na agrupación como premisa do traballo de aula.
- O traballo da autoestima, e a reflexión sobre o papel de cada un no conxunto social como base das actitudes a desenvolver.
- O fomento do traballo interdisciplinar dando cabida a outras materias que integren diferentes aprendizaxes e potencien novos talentos técnicos e artísticos.
- Teremos en conta a igualdade entre sexos e a problemática de cada un no proceso de muda da voz, así como as particularidades de cada alumna e alumno.
- O desenvolvemento da creatividade e o espírito crítico é un dos principios metodolóxicos fundamentais a ter en conta á hora de planificar as actividades e o repertorio da clase.
- A formación no respecto cara os demais e do medio ambiente, así como a relación coa contorna social, económica e cultural forman tamén xunto cos principios anteriormente mencionados, a base metodolóxica desta programación.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Hemsey de Gainza, V. (1991). El cantar tiene sentido. Cancionero recreativo juvenil. Buenos Aires: Ricordi Americana.
Lips, H. (1977). Iniciación a la técnica vocal. Lérida: Orfeo Lleidetá.
Stoloff, B. (1999). Scat: vocal improvisation techniques. Music Sales.
Stoloff, B. (2004). Blues Scatitudes. Advance Music.
Schnitzer, R. Moeller, M. (2011). Chorbuch, singen ist klasse. Schott Music.
Elorriaga, A. Siete pequeñas piezas para jóvenes adolescentes. Anexo editorial.
Elorriaga, A. Cantos tradicionales españoles arreglados para voces adolescentes. Anexo editorial.
Elorriaga, A. Dos canciones originales para coro mixto adolescente. Anexo editorial.
Elorriaga, A. Cuatro espirituales para voces adolescentes. Anexo editorial.
Villagra, I. (2019). Cómo enseñar a cantar a niños y adolescentes. Fundamentos técnicos y pedagógicos de la voz cantada. Ediciones Robinbook.
Elorriaga, A. (2018). El sonido se transforma. Anexo editorial.
Carrillo sedeño, M. Roldán Samiñán, R. (2011). Solfeo para cantantes de coro. Ediciones Si bemol.

Der Junge Pop-Chor. Volúmenes de 1 a 10. Editorial Bosworth.

Web Atril Coral: www.atrilcoral.com

- "El cantar tiene sentido": cancións tradicionais de diferentes países, pensadas para os adolescentes.
- "Iniciación a la técnica vocal": libro sobre técnica vocal básica, dirixida a coros infantís e adolescentes.
- "Scat": libro didáctico con partituras e playback online para iniciarse na improvisación vocal a través do uso do scat.
- "Blues Scatitudes" libro didáctico con partituras para improvisar sobre patrones de blues usando a técnica scat.
- "Chorchurch". Partituras a unha e dúas voces con acompañamento de piano en inglés e alemán, para coro escolar.
- "Siete pequeñas piezas para jóvenes adolescentes": pequenas pezas destinadas a adolescentes, onde cada parte vocal pode asignarse indistintamente a rapazas ou rapaces, ou incluso cantarse nunha oitava diferente á escrita segundo o desenvolvemento larínxeo de cada un. Canto a dúas ou tres voces.
- "Cantos tradicionales españoles" selección de cantos tradicionais españois con arranxos pensados para coro de xoves con flexibilidade en dúas ou tres partes vocais.
- "Dos canciones originales para coro mixto adolescente": temas orixinais para coro mixto de adolescentes con acompañamento de piano, compostos polo autor Alfonso Elorriaga.
- "Cuatro espirituales para voces adolescentes": espirituais tradicionais dos Estados Unidos de América con arranxos expresamente pensados para un coro mixto de adolescentes en dúas ou tres partes vocais adaptables a diferentes oitavas segundo o desenvolvemento larínxeo.
- "Cómo enseñar a cantar a niños y adolescentes": este libro afronta a cuestión de cómo aprender a cantar a nenos e adolescentes tendo en conta os condicionamentos físicos, mentais e emocionais de cada fase de desenvolvemento infantil e xuvenil.
- "El sonido se transforma": repertorio coral adaptado ao cambio de voz na adolescencia, didáctica do canto en grupo, exercicios de técnica vocal para adolescentes, e explicacións de como realizar arranxos vocais para esta etapa.
- "Solfeo para cantantes de coro": libro pensado para coros non profesionais, que achega a linguaxe musical a aqueles cantores e amantes da música que non saben ler música. A idea é facilitar uns hábitos de lectura básica para que os integrantes do coro deixen de aprender as obras exclusivamente de memoria.
- "Der junge Pop chord": 10 volúmenes de arranxos de pezas de pop para dúas voces femeninas, que se poden cambiar de oitava. Arranxos pensados para coro xuvenil con acompañamento de piano. Texto en inglés.
- "Web atril coral": recursos online. Web onde se poden atopar arranxos e pezas orixinais para coro de tódalas épocas e estilos, principalmente a 4 voces. Gratuitas e descargables en PDF.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

A Avaliación inicial da materia de coro en 2º de bacharelato terá por obxecto averiguar os coñecementos musicais que o alumnado aprendeu e lembra despois de ter cursado a materia de coro en 1º de bacharelato, e tamén analizar as súas cualidades vocais, para saber de onde partimos e como mellorar.

Para dita avaliación inicial escolleremos unha peza sinxela a dúas ou tres voces que o alumnado aprenderá coa axuda do profesorado lendo e tamén de oído. Tamén faremos algunhas actividades básicas de quecemento vocal, respiración e vocalizacións e pedirémolle ao alumnado que cante algún fragmento da canción que elas e eles escollan, para poder averiguar se nalgún caso cambiou a tesitura e rexistro e facer unha primeira clasificación de voces por se tiveramos variación con respecto do ano anterior.

O profesorado disporá dunha táboa para tomar notas de cada alumna e alumno, onde se recollerán items como: a continuidade no pulso, calidade do son, afinación, rexistro vocal, color da voz, interpretación e outros aspectos que se poidan contemplar como por exemplo se ten a voz moi aireada, problemas de proxección, se non atopa a voz de cabeza...

A avaliación inicial indicará o punto de partida do alumnado para saber se podemos aplicar a programación tal cual, ou facer nas unidades correspondentes as adaptacións adecuadas, e levarase a cabo na primeira ou dúas primeiras sesións do curso dependendo do número de alumnado por aula.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8	UD 9	UD 10
Peso UD/ Tipo Ins.	8	10	5	5	5	8	10	5	5	5
Proba escrita	0	0	0	0	0	0	0	0	90	0
Táboa de indicadores	100	100	100	100	100	100	100	100	10	100

Unidade didáctica	UD 11	UD 12	UD 13	UD 14	UD 15	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	8	10	5	5	6	100
Proba escrita	0	0	0	90	0	9
Táboa de indicadores	100	100	100	10	100	91

Criterios de cualificación:

Dado que a materia é altamente procedimental, cumprirá ter en conta, á hora de avaliar, a totalidade das actividades realizadas na aula, de maneira que a cualificación de cada trimestre quede distribuída nos seguintes bloques:

- Proba teórica: 20%. A proba teórica constará de preguntas en formato test e outras de redacción, explicación e análise de certos contidos e será unha proba por trimestre, agás na primeira avaliación na que o repaso destes contidos será en base a observación, comentarios e análise na clase dos que se tomara nota e observación.
- Parte práctica, participación, traballo regular na aula e na casa, traballos a presentar na aula, etc: 80%. Esta parte avaliarase mediante a observación sistemática con táboa de indicadores ou rúbricas que se utilizarán en cada sesión e tamén haberá unha rúbrica específica para o exame práctico onde o alumnado debe demostrar que sabe a súa parte individual do repertorio e que é capaz de cantala a dúo, trío ou cuarteto, escoitando outras voces á vez que canta a súa melodía.

Os tres trimestres ponderarán practicamente igual na media global:

- 1º Trimestre: 33%
- 2º Trimestre: 33%
- 3º Trimestre: 34%

É necesario obter unha nota media de 5 puntos para superar a materia, e para superar cada trimestre.

Cando a nota de cada avaliación ou final dea números con decimais, se estes están por debaixo de 0.5 tenderase a nota enteira inferior, e se están por enriba de 0.5 tenderase a nota enteira superior, por exemplo, se a media é de 7.3 a nota será 7; se a media é 7.7 a nota será 8.

Criterios de recuperación:

A recuperación de cada avaliación farase mediante exame escrito cos contidos teóricos, e práctico sobre as obras traballadas en cada trimestre, que pode ser levado a cabo ao final de trimestre ou a final de curso antes da avaliación.

O exame escrito constará de preguntas tipo test e de redacción e ponderará o 20% da nota. O exame práctico avaliarase mediante rúbrica onde o alumnado demostrará que coñece a súa melodía individual e a interpretará con

corrección técnica e musical, e terá que executala cunha gravación de "play alone" cantando por enriba das outras voces. Dita parte ponderará o 80% da nota. É necesario obter unha nota media de 5 puntos para recuperar a materia.

A Proba extraordinaria e criterios de cualificación seguirán o mesmo deseño que as probas da avaliación ordinaria. A puntuación máxima será de 10 puntos. A proba incluírá os contidos teóricos e prácticos. A cualificación final da materia de Coro e Técnica Vocal obterase coa suma das notas acadadas aplicando as porcentaxes dos dous apartados de contidos teóricos e prácticos, será necesario acadar unha nota mínima de 5 puntos para superar dita proba.

6. Medidas de atención á diversidade

Prestaremos especial atención ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo, ofrecendo diferentes formas de organización dos espazos e tempos da clase, e metodoloxías variadas que permitan a todo o alumnado seguir as explicacións e actividades propostas.

O obxectivo fundamental é asegurar a normalización, inclusión e non-discriminación deste alumnado coa fin de que poida acceder a unha educación de calidade con igualdade de condicións.

Para garantir un apoio axeitado a este alumnado, é fundamental establecer canles de colaboración entre o diverso profesorado que intervéñ na súa educación, e organizar os recursos persoais e materiais do centro coa fin de desenvolver actividades encamiñadas á inserción e promoción.

Estudiaranse as circunstancias concretas de cada caso, con especial atención ao alumnado con dificultades de aprendizaxe, tendo en conta os diferentes ritmos e estilos de aprendizaxe, establecendo as liñas educativas a seguir e garantindo así os apoios necesarios. Para elo, a función da coordinación entre docentes, alumnado e familias é fundamental a través da titoría.

Con todo, para a atención á diversidade do alumnado de bacharelato estarase ao disposto na lexislación vixente na Comunidade Autónoma de Galicia.

Algunhas posibles ferramentas para organizar a atención á diversidade serían:

1. Organizar ao alumnado en diferentes agrupamentos nas actividades segundo os seus intereses e motivacións.
2. Utilizar materiais variados en ditas actividades: escritos, audiovisuais, etc.
3. Aplicar diversas técnicas e metodoloxías para explicar un mesmo contido.
4. Manter o contacto permanente con este alumnado a través de entrevista persoal e titorías coas familias para saber que parte da asignatura cóstalles máis seguir.
5. Ofrecerlle tempo extra para asimilar as explicacións (por exemplo algún recreo a semana para consultar dúbidas) e para resolver probas específicas.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.1 - Comprensión lectora				X				
ET.2 - Creatividade			X					X
ET.3 - Autonomía	X					X		
ET.4 - Traballo en equipo, emprendemento social e empresarial		X	X		X		X	X
ET.5 - Igualdade entre sexos		X	X		X		X	X
ET.6 - Consumo responsable: fomento do espírito crítico.		X					X	

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.7 - Respecto mutuo: educación emocional e en valores		X	X		X		X	X
ET.8 - Expresión oral e escrita				X				

	UD 9	UD 10	UD 11	UD 12	UD 13	UD 14	UD 15
ET.1 - Comprensión lectora	X					X	
ET.2 - Creatividade					X		
ET.3 - Autonomía			X				
ET.4 - Traballo en equipo, emprendemento social e empresarial		X		X	X		X
ET.5 - Igualdade entre sexos		X		X	X		X
ET.6 - Consumo responsable: fomento do espírito crítico.					X		
ET.7 - Respecto mutuo: educación emocional e en valores		X		X	X		X
ET.8 - Expresión oral e escrita	X					X	

Observacións:

Comprensión lectora: Traballarase principalmente nas unidades 4, 9 e 14 a través dos textos para aprender os contidos teóricos.

- Creatividade: traballarase nas unidades 3, 8 e 13 a través da composición de exercicios de movementos e percusión corporal, improvisación...

- Autonomía: traballarase nas unidades 1, 6 e 11 a través de actividades de improvisación, e creación e participación no proxecto coral grupal.

- Traballo en equipo, emprendemento social e empresarial: unidades 2, 3, 5, 7, 8, 10, 12, 13 e 15. Actividades que implican traballo grupal e controlar o noso propio rol dentro do grupo. .

- Igualdade entre sexos: unidades 2, 3, 5, 7, 8, 10, 12, 13 e 15. Utilización de obras de diversos estilos e épocas compostas tanto por homes como por mulleres, fomentando especialmente o repertorio composto por mulleres e intérpretes femininas.

- Consumo responsable: fomento do espírito crítico. Unidades 2, 7 e 12. A través da comprensión dos elementos que conforman a música e dos distintos estilos e xéneros musicais o alumnado conformará unha opinión obxectiva e crítica e isto contribuirá a fomentar un consumo musical responsable .

- Respecto mutuo: educación emocional e en valores. Unidades 2, 3, 5, 7, 8, 10, 12, 13 e 15. Actividades musicais grupais nas que é primordial respectar as producións musicais dos demais e axudarse mutuamente para conseguir un son de conxunto.

- Expresión oral e escrita: unidades 4, 9 e 14. A través da redacción de textos explicativos e traballos de exposición oral como por exemplo cando analizamos unha peza antes de cantala.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Presentación en público do repertorio trimestral	Concerto levado a cabo en cada trimestre fora do centro, nalgún festival de música escolar ou nalgún auditorio da zona.			
Concerto solidario	Posibilidade de actuar nalgún hospital ou residencia de maiores coa clase de coro.			
Asistencia a concertos	Asistencia como público a algún concerto de interese musical para o alumnado desta etapa e materia.			

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
Ben ou Acadado
Metodoloxía empregada
Mal ou Non acadado
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Regular ou Mellorable

Descrición:

A programación é un documento aberto e susceptible de cambios segundo observemos os procedementos que funcionan e os que non. Debe revisarse cada ano coa fin de adaptala mellor á realidade das aulas. A posta en práctica de dita programación é o que nos permite melloralas, recollendo a través dos procedementos de avaliación da propia programación e da práctica docente, a información necesaria para reformala. O proceso de avaliación da propia programación e da práctica docente realízase dentro do Departamento coa información recollida polos docentes sobre diferentes aspectos do desenvolvemento da mesma, que debería incluír unha valoración/avaliación dos estudantes, do seu propio proceso de ensino-aprendizaxe, que pode realizarse a través dun cuestionario ou unha entrevista con cada alumno. Algúns dos ítems a contemplar para avaliar a propia programación e a práctica docente son os seguintes:

- Comprobación dos obxectivos propostos: se estes se adaptan ao curso correspondente, se se poden acadar coas unidades propostas, a porcentaxe de alumnado que consegue ditos obxectivos, etc.
- Idoneidade das unidades didácticas propostas: se hai correlación entre obxectivos, contidos e criterios de cualificación nestas, a corrección da temporalización, e se contribúen realmente a acadar as competencias clave.
- Utilidade dos materiais didácticos empregados: comprobar se o alumnado os entende, se son variados, se están adaptados para o alumnado con necesidades educativas específicas e de apoio educativo, se inclúen TICs, etc.
- Valoración dos criterios e instrumentos de avaliación e cualificación: se son útiles e precisos, se os instrumentos de avaliación inclúen métodos cualitativos e cuantitativos, se se inclúen procedementos de recuperación, etc.
- Grao de implicación dos estudantes no proceso de ensino-aprendizaxe: coñecen os obxectivos propostos, o repertorio e actividades parécenlles adecuados, coñecen os criterios de avaliación e cualificación, etc.
- Tido en conta o anterior, elaboración de propostas de mellora.

Os ítems anteriores avaliaranse mediante os indicadores ben ou acadado, mal ou non acadado e regular ou mellorable no caso de que sexa acadado pero que se poida revisar e mellorar.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Para o seguimento da programación, avaliación desta e propostas de mellora utilizaremos unha táboa de indicadores considerando os ítems expostos no punto anterior: "avaliación do proceso de ensino e práctica docente" , valorando para cada un deses ítems o grao de consecución e facendo propostas de mellora naqueles puntos que se observen carencias. Así o procedemento de seguimento e avaliación da programación e da práctica docente farase mediante táboas de indicadores, ficha con preguntas a cubrir polo alumnado e entrevista persoal co alumnado.

A partir da análise dos datos extraídos destes procedementos de seguimento, faranse as correspondentes propostas de mellora.

Dito seguimento farase trimestralmente acordando en reunión de departamento os cambios a introducir na programación a través da aplicación proens en cada trimestre e a final de curso de cara ao ano seguinte.

9. Outros apartados